
Een wolk ... een gedachte!

Par Claude Emon Cannizzo

“ De Weg is fundamenteel volmaakt en allesdoordringend. Hoe zou hij kunnen afhangen van beoefening en verwezenlijking ? Het dharmavoertuig is vrij en onbelemmerd. Waartoe dient dan de geconcentreerde inspanning van de mens ? Het grote lichaam overstijgt echt wel het stof van de wereld. Wie zou kunnen geloven dat er een middel bestaat om het af te stoffen ? Het is nooit gescheiden van wat dan ook, altijd precies daar waar je bent. Wat voor zin heeft het dan om her en der te gaan beoefenen ? “

Dit zijn de eerste woorden van de Fukanzazengi, de eerste tekst die meester Dogen geschreven heeft bij zijn terugkeer uit China waar hij naartoe gegaan was om er de wortels van de zen terug te vinden.

Wat zegt ons de aanvang van deze tekst?

Eerst en vooral maken wij deel uit van de wereld die ons omringt, wat we juist vergeten. We zijn vergeten dat we helemaal deel uitmaken van de plaats waar we vertoeven. We hoeven niets te doen, we moeten niets geloven om gered te worden. Wij moeten enkel ontwaken en ons realiseren dat we de Boeddha natuur reeds zijn, waar we ons ook bevinden en beoefenen.

De bestanddelen van ons wezen, van ons lichaam, bestaan sinds honderden miljoenen jaren. De moleculen van ons lichaam maakten eens deel uit van de oude zeeën, nog voor de aarde zijn huidige vorm bereikte. Waarom zouden we er dan hier en nu geen deel van kunnen uitmaken ?

We zijn het alleen maar vergeten, omdat we te veel met onze navel bezig waren.

We leven zonder gevoel van geconnecteerd zijn. Het resultaat is dat wanneer wij onze verbondenheid met de anderen vergeten, het dan moeilijk wordt om met hen te leven of overeen te komen. We vergeten dat de zin van het leven niet is van geld te verdienen, macht te vergaren, dingen op te sparen voor later ... maar van in verbondenheid te leven met elkaar. Van zorg te dragen voor onze families, onze vrienden, van een werk te verrichten dat zin heeft en dat ons ligt.

Eigenlijk niets meer dan het volgen van de precepten en het achtvoudige pad.

Het fundament van ons leven als Bodhisattva is de wijsheid en het mededogen van Boeddha. Maar dat is iets wat een inspanning vraagt om het te bereiken. Een manier om deze inspanning te doen is van eventjes stil te staan om in onszelf te kijken, zoals we naar de hemel kijken. We kunnen er dan wolken in ontwaren. Er naar kijkend, stel je dan de vraag : “Maken zij deel uit van de hemel?”

Als je jezelf observeert in zazen zie je op dezelfde manier de gedachten : zijn ze van u ? Als u goed kijkt, constateert u dat, zoals de wolken in de lucht, zij maar voorbijgaand zijn. De wolken maken inderdaad deel uit van het hemelbeeld, maar ze zijn de hemel niet. Zo maken de

gedachten ook deel uit van onszelf, maar zijn ze onszelf niet. De onwetende meent dat hij is wat hij denkt, maar de ontwaakte, de wijze, vergist zich niet ...

Om dit te realiseren en om terug te komen naar de Fukazazengi, is het niet nodig om heel de wereld af te reizen. Wij kunnen het hier observeren, daar waar we ons bevinden, daar waar wij leven, zoals geschreven staat : “ De Weg is precies daar waar men staat.” Waarom dan van hier naar daar gaan om te beoefenen?

Maar ! Want er is een ‘maar’, zoals in de volgende zin van de Fukanzazengi :

“ En toch staat de Weg bij de minste verwijdering even ver van ons af als de hemel van de aarde! “